

MEMÒRIA GENERAL DEL PROJECTE D'ORDENANÇA REGULADORA DE LA ZONA DE BAIXES EMISSIONS DE BARCELONA

El present document té per objecte donar compliment a allò establert a les Directrius per a l'elaboració de les normes municipals, aprovades per la Comissió de Govern mitjançant Decret de 15-04-15 (BOPB de 14/05/2015), les quals es refereixen als requisits que han de complir els expedients per a l'aprovació de les ordenances i els reglaments.

Concretament, s'estableix que els projectes normatius s'han d'acompanyar amb una memòria general, o exposició de motius que expressi, com a mínim:

1. La justificació de la necessitat de la disposició i l'adequació d'aquesta als fins que es persegueixen.
2. El marc normatiu en què s'insereix el projecte de disposició.
3. La competència de l'Ajuntament de Barcelona sobre la matèria.
4. La relació motivada de les persones i les entitats interessades a les quals s'ha d'atorgar, si s'escau, el tràmit d'audiència.

A banda d'aquests elements, s'ha inclòs la denominada memòria d'impacte normatiu i un resum del Projecte normatiu.

1. Justificació de la necessitat de la nova ordenança reguladora de la Zona de Baixes Emissions de Barcelona i l'adequació d'aquesta als fins que es persegueixen.

Nombrosos estudis epidemiològics han posat de manifest l'impacte en la salut dels contaminants atmosfèrics, especialment en zones urbanes, on es concentren les emissions de contaminants i una elevada densitat de població.

No en va, l'Organització Mundial de la Salut (OMS) ha definit la contaminació de l'aire com un important risc mediambiental per a la salut i afirma que una disminució dels nivells de contaminació pot comportar una reducció de la càrrega de morbiditat

derivada d'accidents cerebrovasculars, càncers de pulmó i pneumopaties cròniques i agudes, entre ells l'asma.

Per la seva part, l'Organització de les Nacions Unides (ONU) considera que la contaminació atmosfèrica representa un dels majors reptes per a la salut mundial i que hi ha que actuar amb urgència per aturar-la.

En aquesta direcció la Unió Europea, va aprovar inicialment la Directiva 96/62/CE, del Consell, de 27 de setembre 1996, sobre avaluació i gestió de la qualitat de l'aire ambient, o Directiva Marc, el plantejament de la qual va ser posteriorment desenvolupat per a diferents grups de contaminants a través d'un grup de normes conegudes com a Directives Filles, la major part de les quals ja han estat substituïdes per normes posteriors. En l'actualitat, la normativa de qualitat vigent és la Directiva 2008/50/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig de 2008, relativa a la qualitat de l'aire ambient i a una atmosfera més neta a Europa, i la Directiva 2004/107/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de desembre de 2004, relativa a l'arsènic, el cadmi, el mercuri, el níquel i els hidrocarburs aromàtics policíclics en l'aire ambient. És en aquesta normativa, i la seva transposició en l'ordenament jurídic espanyol, on s'estableixen els valors límit de concentració pels diferents contaminants regulats, amb l'objectiu de protegir la salut de les persones.

La Zona de Qualitat de l'Aire 1, on es troba la ciutat de Barcelona, històricament ha registrat superacions dels valors límit de protecció de la salut dels contaminants NO₂ i PM₁₀. Per aquesta raó, Barcelona i 39 municipis més del Barcelonès, el Vallès Oriental, el Vallès Occidental i el Baix Llobregat es van declarar zones de protecció especial de l'ambient atmosfèric per aquests 2 contaminants, a través del Decret 226/2006, de 23 de maig.

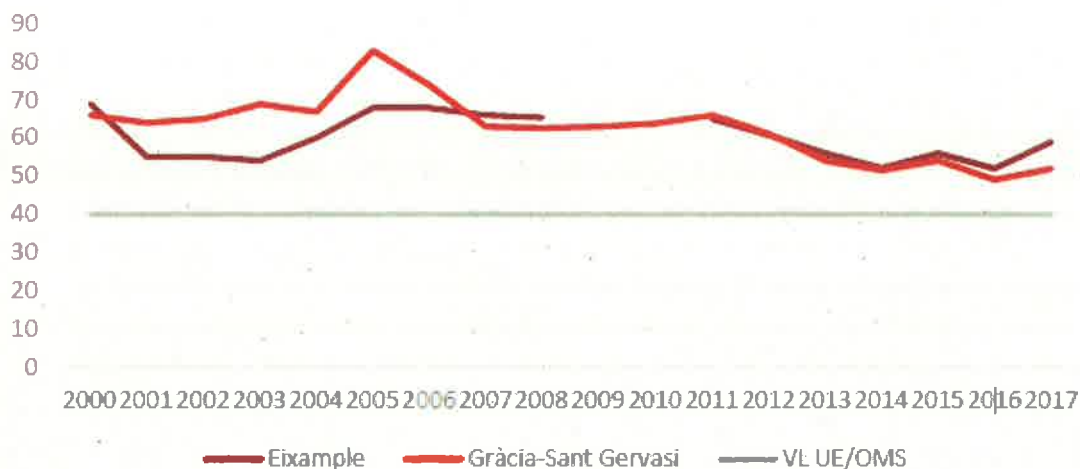
Concretament a la ciutat de Barcelona, segons les dades oficials, s'ha superat sistemàticament el valor límit en mitjana anual del contaminant NO₂ en les estacions de trànsit de la ciutat i en alguna de fons, tal i com es pot apreciar en el Gràfic 1 i el Gràfic 2. Aquest valor límit s'hauria d'haver assolit ja l'any 2010, i aquest incompliment ha suposat la iniciació d'un procediment infractor per part de la Comissió Europea, que encara està pendent de resoldre's.

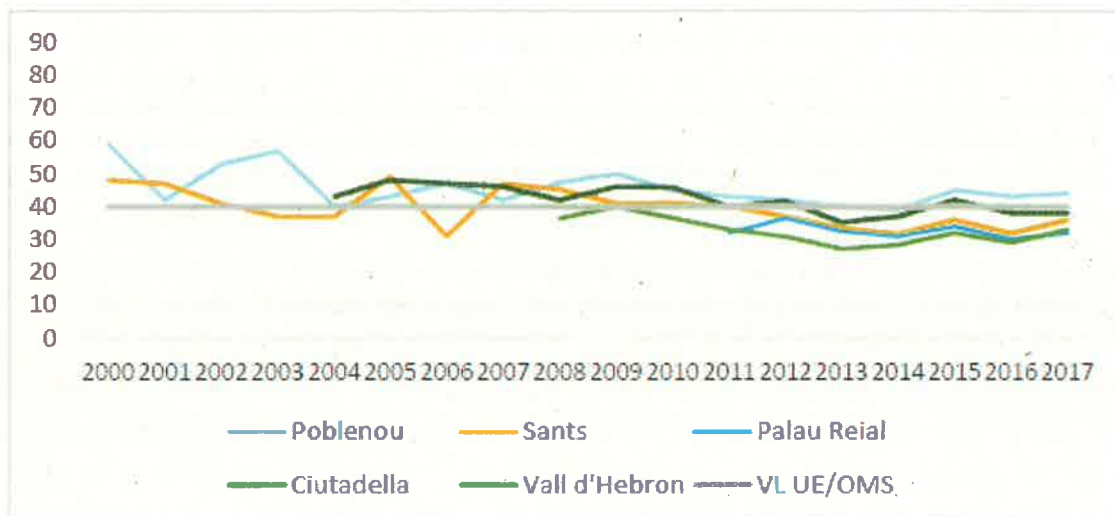
Ajuntament de Barcelona

Medi Ambient i Serveis Urbans – Ecologia Urbana
Gerència Adjunta
Direcció d'Energia i Qualitat Ambiental
Departament de Qualitat Ambiental

Torrent de l'Olla, 218-220, 3a planta
08012 - Barcelona
93.291.40.37 - 93.291.41.18
qualitatambiental@bcn.cat
<http://ajuntament.barcelona.cat/ecologiaurbana/>

Gràfic 1. Evolució de la mitjana anual d'NO₂ a les estacions de trànsit de Barcelona.

Gràfic 2. Evolució de la mitjana anual d'NO₂ a les estacions de fons urbà de Barcelona.

En aquest context, l'Ajuntament de Barcelona ha iniciat en els darrers anys diverses iniciatives per millorar la qualitat de l'aire de la ciutat.

Prèviament, es va realitzar un inventari d'emissions per tal de determinar quina era la contribució de les diferents fonts als nivells de qualitat de l'aire de la ciutat. Les conclusions de l'inventari són clares: el trànsit rodat és el principal contribuïdor als nivells de contaminació per NO₂ a totes les estacions de la ciutat.

Atès al caràcter transversal de la contaminació de l'aire, per les seves múltiples fonts d'emissió (trànsit, indústria, Port de Barcelona, etc.), el juliol del 2016 es va constituir formalment la Taula Contra la Contaminació de l'Aire (TCCA), un espai perquè l'Ajuntament pugui treballar amb 34 membres de diferents entitats i agents de sectors tant diversos com l'ecologista, el de la mobilitat, el científic, el de les plataformes ciutadanes, etc. el problema de la contaminació, així com proposar i desenvolupar mesures per millorar la qualitat de l'aire.

De la TCCA va emanar un grup de treball tècnic format per científics i tècnics de reconegut prestigi, i tècnics del propi Ajuntament, amb l'objectiu de definir un protocol d'actuació en casos d'episodi ambiental de contaminació i una estratègia municipal estructural.

L'estratègia municipal consta de 58 mesures a implantar fins al 2020 i es va aprovar com a mesura de govern al novembre de 2016. Les mesures incloses estan focalitzades principalment en l'àmbit de la mobilitat, com a principal contribuïdor als nivells de contaminació per NO₂ de la ciutat, i una de les mesures més importants és la implantació de la Zona de Baixes Emissions (ZBE). L'objectiu de la mesura és restringir la circulació dels vehicles més antics que, presumiblement, són els més contaminants, ja que les normes europees d'homologació de vehicles s'han tornat més estrictes al llarg dels anys pel que fa a les emissions contaminants.

La ZBE s'ha definit conjuntament amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona i és una àrea de 95 km² que inclou Barcelona i els municipis circumdants a les rondes. Donat que no hi ha cap document amb caràcter normatiu a nivell municipal o supramunicipal que ni tan sols introdueixi la ZBE, cada municipi haurà de crear el seu propi instrument normatiu que la reguli. En el cas de Barcelona, l'Ajuntament considera necessari aprovar una nova ordenança municipal que reguli el funcionament d'aquesta àrea dins els límits administratius de la ciutat, ja que tant l'Ordenança de Medi Ambient com l'Ordenança de circulació resulten insuficients per si mateixes per aquesta finalitat.

2. Marc normatiu en què s'insereix el projecte que es presenta.

Les normes més importants que constitueixen el marc normatiu on s'insereix el projecte d'ordenança són els següents, conformat per diferents àmbits sectorials:

- a) La Directiva 2008/50/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig de 2008, relativa a la qualitat de l'aire ambient i a una atmosfera més neta a Europa, que obliga als estats membres a assolir uns nivells determinats de qualitat de l'aire.
- b) La Llei estatal 34/2007, de 15 de novembre, de qualitat de l'aire i protecció de l'atmosfera, i el Reial decret 102/2011, de 28 de gener, relatiu a la millora de la qualitat de l'aire, que atorguen potestat per adoptar, entre d'altres, mesures de restricció total o parcial de trànsit, incloent-hi restriccions als vehicles més contaminants a certes hores o en certes zones.
- c) La Llei 22/1983, de 21 de novembre, de protecció de l'ambient atmosfèric i el Decret 322/1987, de 23 de setembre, de desplegament d'aquesta Llei.
- d) El Decret 226/2006, de 23 de maig, pel qual es declaren zones de protecció especial de l'ambient atmosfèric diversos municipis de les comarques del Barcelonès, el Vallès Oriental, el Vallès Occidental i el Baix Llobregat per al contaminant diòxid de nitrogen i per a les partícules, en concret per les que estan en suspensió de diàmetre inferior a 10 micres. Ha estat desplegat pel Decret 152/2007, de 10 de juliol, d'aprovació del Pla d'actuació per a la millora de la qualitat de l'aire als municipis declarats zones de protecció especial de l'ambient atmosfèric mitjançant el Decret 226/2006, de 23 de maig.
- e) La Llei sobre el trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat vial, aprovada pel Reial decret legislatiu 6/2015, de 30 d'octubre.
- f) La Llei 19/2009, de 22 d'octubre, de salut pública de Catalunya.
- g) Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública y d'accés a la justícia en matèria de medi ambient (incorpora las Directives 2003/4/CE i 2003/35/CE).

3. Competència de l'Ajuntament de Barcelona per aprovar el projecte normatiu.

La competència de l'Ajuntament de Barcelona per aprovar l'Ordenança reguladora de la ZBE està reconeguda en les normes generals i sectorials següents:

- a) L'Estatut d'Autonomia de Catalunya, que reconeix i garanteix als municipis autonomia i potestat normativa en els àmbits de la seva competència en els seus articles 84 i 86. A més, reconeix en l'article 89 el règim especial del municipi de Barcelona. En particular, L'article 84.2, lletres *h* i *j*, de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, estableix que els governs locals de Catalunya tenen en tot cas competències, els termes que determinin les lleis, sobre les matèries de la circulació i els serveis de mobilitat i la formulació i la gestió de polítiques per a la protecció del medi ambient i el desenvolupament sostenible, respectivament.
- b) La Carta Municipal de Barcelona aprovada per la Llei 22/1998, de 30 de desembre, que reconeix en el seu article 26 una àmplia capacitat normativa, a banda de la seva potestat d'autoorganització. En particular, l'article 103, apartat primer, lletra *b*, considera àrea de actuació municipal en matèria de medi ambient l'adopció de mesures de prevenció, control i correcció de la contaminació atmosfèrica.
- c) La Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, que disposa en el seu article 25.2 que els municipis han de tenir competències pròpies, en els termes establerts a les lleis tant estatals com autonòmiques, en matèria de protecció contra la contaminació atmosfèrica en les zones urbanes, així com en matèria de trànsit, estacionament de vehicles i mobilitat.
- d) La Llei estatal 34/2007, de 15 de novembre, de qualitat de l'aire i protecció de l'atmosfera, que exigeix a les entitats locals que adaptin les seves ordenances a les previsions d'aquesta Llei i de les seves normes de desenvolupament. Entre aquestes previsions s'inclou la necessitat de complir els objectius de qualitat de l'aire que s'estableixin.
- e) La Llei sobre trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat vial, aprovada pel Reial decret legislatiu 6/2015, de 30 d'octubre, que atorga les competències als municipis en matèria de regulació del trànsit i els atorga potestat per restringir el trànsit per motius mediambientals.
- f) La Llei 19/2009, de 22 d'octubre, de salut pública de Catalunya. Aquesta Llei atorga competències als ajuntaments i als alcaldes en matèria de protecció i

prevenció de la salut de la població davant els riscos de la contaminació del medi i per a la gestió dels dits riscos.

4. Contingut del projecte normatiu.

El projecte consta de 18 articles, dividits en 4 capítols; 1 disposició transitòria; 1 disposició derogatòria; 2 disposicions finals i 3 annexos.

Els capítols són:

1. Disposicions generals.
2. Protecció de la qualitat de l'aire.
3. Mesures d'intervenció administrativa.
4. Règim sancionador.

Es preveu la modificació dels annexos per Decret d'Alcaldia, mitjançant un procediment objecte d'aprovació inicial, d'informació pública; aprovació definitiva i publicació al Butlletí Oficial de la Província de Barcelona.

Aquesta flexibilitat és necessària en aquest projecte d'ordenança, donada la possibilitat de que en el futur s'hagi d'intensificar la restricció per poder complir amb els nivells de contaminació establerts a la normativa d'aplicació. Aquesta intensificació es podria donar tant a nivell territorial com a nivell de restricció de categories de vehicles, i la seva necessitat vindrà determinada a partir del seguiment contemplat en l'article 16.

No obstant la necessitat de complir la normativa, en un curt termini de temps no es preveu una intensificació a nivell de categories de vehicles, donat l'impacte que això podria tenir en la ciutadania, atès que l'impacte previst per l'actual redactat (vehicles sense distintiu ambiental) ja és d'un 40% del parc de vehicles censats a la ciutat (segons dades del 2017).

Pel que fa a nivell territorial, però, una ampliació es podria donar a lloc a mig termini depenent de l'evolució del projecte de ZBE metropolitana en què treballa l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Qualsevol ampliació de la ZBE proposada en aquest projecte d'ordenança tindria efectes beneficiosos per la qualitat de l'aire i per la salut de les persones.

El règim sancionador que estableix l'ordenança respecta el principi de legalitat i el d'autonomia local i manté l'equilibri que entre aquests dos principis exigeix la jurisprudència. Aquest règim sancionador es fonamenta, doncs, en la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local i la de bases de règim local i en el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, aprovada pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril i, per a les infraccions greus i molt greus, especialment, en el Reial decret legislatiu 6/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat vial.

L'ordenança té com a finalitat reduir la contaminació ambiental i preservar i millorar la qualitat de l'aire de la ciutat. Atès que el trànsit és el focus principal d'emissió de contaminants a l'atmosfera, la voluntat de l'ordenança és la de reduir, al seu torn, el trànsit a la ciutat. En conseqüència, el que es sanciona és l'ús del vehicle quan aquest no pugui circular en la ZBE.

5. Relació motivada de les persones i les entitats interessades a les quals s'ha d'atorgar, si escau, el tràmit d'audiència

Durant el procés participatiu, establert al Reglament de participació ciutadana, es va organitzar una sessió íntegrament orientada a entitats, i tres més orientades a la ciutadania en general. En el transcurs d'aquestes sessions, es van recollir les aportacions proposades per tots ells, pel que es considera que el tràmit d'audiència ja està inclòs en el procés participatiu realitzat.

6. Procedència, si escau, de sotmetre l'expedient a informació pública i a tràmits participatius

S'ha considerat necessari obrir el procés participatiu, previ a l'elaboració de l'avantprojecte, a l'empara del Reglament de participació ciutadana, i també el de consulta pública prèvia a través del web municipal, regulat en l'article 133.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. Tot això en virtut de l'impacte ciutadà que es preveu que tingui l'ordenança i de l'acompliment de la Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública y d'accés a la justícia en matèria de medi ambient (incorpora las Directives 2003/4/CE i 2003/35/CE).

**Ajuntament
de Barcelona**

Medi Ambient i Serveis Urbans – Ecologia Urbana
Gerència Adjunta
Direcció d'Energia i Qualitat Ambiental
Departament de Qualitat Ambiental

Torrent de l'Olla, 218-220, 3a planta
08012 - Barcelona
93.291.40.37 - 93.291.41.18
qualitatambiental@bcn.cat
<http://ajuntament.barcelona.cat/ecologiaurbana/>

També es considera necessari sotmetre l'expedient del projecte d'ordenança a informació pública en aplicació de l'article 112 del Reglament orgànic municipal, un cop que s'aprovi inicialment i de la pròpia Llei 27/2006, ja citada.

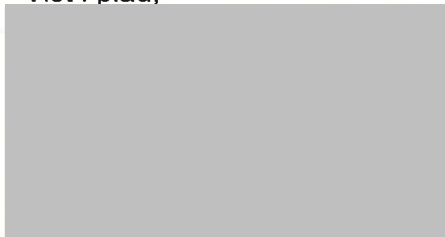
Barcelona, 23 de juliol de 2019,

Aránzazu Millás Nicuesa

Cap del dept. de Qualitat Ambiental

Vist i plau,

Cristina Castells Guiu

Directora d'Energia i Qualitat Ambiental